

Føroya Samvirkandi Sjótryggingarfelag

1. januar vóru 65 ár liðin, síðan Færøernes Gensidige Forsikringsforening varð sett á stovn. Tað var á sumri 1892, at menn komu saman í Havn fyrri at fáa í lag eitt tryggingarfelag, og úrslitið varð so, at Gensidige var sett á stovn.

Størsta framstig innan føroysku fiskivinnuna

Formaðurin í felagnum er Jákup Michael Jacobsen — keypmáður í Klaksvík. Hann sigur frá, at sluppfiskiskapurin, sum jú gjordi eitt ógvuliga stórt umskifti í Føroyum, ikki bert hevði stóra ávirkan her hjá okkum, men harafturimóti hevði tað eisini við sær, at sluppfiskiskapurin, sum t.d. hetlandingar áður høvdu, gjordi eitt stórt umskifti hjá teimum, tá føroyingar byrjaðu. Fyrr høvdu hetlandingar fiskað nóg undir Føroyum, men nú føroyingar sjálvir høvdu fingið sluppir, sýntist tað, sum eydnan skifti hjá hetlandingum. Tað vóru eisini nógvar aðrar tjóðir, sum t.d. hálendarar, onglendingar, franskmenn o.a., sum fiskaðu nóg undir Føroyum. Um árið 1873 var várróðurin hjá okkum á Norðhavinum av tí allra besta, men á hesum ári sóu útróðramenn á fyrsta sinni, at ein føroysk slupp fiskar saman við øllum fremmandaskipum, sum teir vóru vanir at siggja gjøgnum árin. — Men útróðramaðurin var góður við áttamannafarið, og mangan ringan var hann farin við tí, men nú var broyting fyrri stavn, tí nú vóru tey fremmandu skipini ikki einsamøll um at fiska á miðunum.

Sjótrygging ein lívstreyt

Tá sluppfiskiskapurin tók seg upp, var eingin sjótrygging í landinum, og skuldu skipini vera tryggjaði, so máttu tey tryggjast uttanlands, men tað var lættari sagt enn gjørt, tí tryggingargjaldið var heili 9 pst. av skipsvirðinum, so tað var ikki lægi, at summir kveptu seg við at gjalda so nóg, og í staðin váðaðu at sigla við ótryggaðum skipum. Men tað forði við sær, at summir, sum vóru óhepnir og mistu skipini, komu illa fyrri, tí einki fingi teir aftur.

Tað var tí ikki so lægi, at menn komu saman fyrri at fáa í lag stovnan av tryggingarfelag fyrri fiskifor, henda vinna, sum í dag er ein hovudstreyt fyrri landsins livilíkindum. At mangur maður tá í tíðini, hóast hann bæði hevði hegni og góðan hug, ikki setti seg foran

fyrri at fáa sær skip, var náttúrligt, tá tryggingarviðurskiftini vóru so út av lagi vánalig og hartil dýr.

Føroyska tryggingin munandi ódýrari.

Tá tryggingarfelagið varð sett á stovn, var tryggingargjaldið beinan vegin lækkað við 6 pst. í mun til tað, sum tryggingargjaldið var í Danmørk, nevniliga niður í 3 pst. og hetta kom sjálvandi at verða ein bæði stór og tiltrond hjálp og kom at vera samfelagnum til gagns.

19 skip fyrsta árið

Tær fyrstu tryggingarnar vóru 7 skip, og tá árið 1893 var at enda, vóru 19 skip tryggjaði við einari tryggingarhædd uppá kr. 70.250 og í dag eru 60 skip tryggjaði og er tryggingarhæddin kr. 4.000.000.

Teir missa tryggingerrætt

Tey skip, sum í dag eru í Gensidige, eru øll tryggjaði undan heimsbardaganum, tí 1940 var árið, tá tann stórhending fór fram, at øll tryggingarrættindi vóru betin til landið sjálvt og Tryggingarsambandið Føroyar var sett á stovn, og frá tí degi mistu øll onnur tryggingarfeløg rættindi til at taka móti nýggjum tryggingum.

Men tað er nú komið fram frá ymsum síðum, sigur formaðurin í Føroya Samvirkandi Sjótryggingarfelagnum, at menn í sambandi við henda merkisdag felagsins eru fúsir til at linka um galdandi tryggingartreytir.

Verður loyvi givið at endurtryggja?

Tað er tó at vóna, at øll trygging í framtíðini verður landsins, og at lívstryggingin, sum er einasta tryggingargrein, ið landið ikki hevur, eisini kemur á føroyskar hendur, tí tað er vituligt, at tann peningur, ið er komin inn fyrri trygging, hevur

Nógur peningur til býráðið

Seinasta freist at gjalda skatt til frádrátt á skattablaðnum var 31. desember, meðan hon fyrr var 15. januar.

Í Havn vóru tey mong, sum í seinastu lotu sluppu sær av við skattabyrðuna — so mong, at tærlígt var á býráðsskrivstovuni. Tað verður sagt, at báðar seinastu dagar komu upp móti 150.000 kr. inn í skatti.

og kemur at vera landinum til stóra og góða hjálp.

Annað er tó tað, at ein stórtur partur av tí, sum tryggjað verður her á landi má verða endurtryggjað uttanlanda, og tað man tí helst verða henda endurtrygging, sum Føroya Samvirkandi Sjótryggingarfelag kanska fer at fáa ein part av.

Fiskiskapurin

Summir lata væl at fiskiskapinum. Brestir var fyrri kortum inni eftir ísi og fór beinanvegin út aftur, teir lata væl at fiskiskapinum, og síðan teir byrjaðu millum jól og nýárs hava teir fingið góð 800 kits. Eisini sigur Norðstjórnan frá góðum fiskiskapi, hon fór út um somu tíð og man hon nú hava fingið uppi, góðar 900 kurvar, og av hesum fekk hon tær 400 eftir einum samdøgri, tað mesta var hýsa. Hóast asiukrímið nú skuldi verið at kalla av hjá teim flestu, var tað so óheppið, at Vestfart, sum var farin út at veiða, noyddist at fara inn aftur, tí teir fingi flest allir krímið. Útróðurin hjá Miðvingum í seinastu viku var hampuligum. Lakka-klettur hevði 7.200 pund og Nógvunes 5.000 pund og Bráddur 8.000 pund.

Ferðasambandið tarnað av kavanum

Leygardagin kom hann aftur lágt, og skjótt varð, at illa var gongt, og nógur krap. Ferðabáturin Sigmundur, sum skuldi vera á Havnini av Skálafjørðinum og Kalbak kl. 10 leygarmorgunin, var ikki komin leiðina fram fyrr enn klokkan var næstan 1. Orsøkin var, at so bleytt var á koyrivegnum, at ikki var framkomandi við bili og tí mátti bíðast leingi eftir posti.

Har el-streymur er skamtaður

Mangan hevur illa verið latið at, tá el-streymurin er í ólagi og vit liggja í myrkri. Men í Noregi, har teir eins og hjá okkum, men í nógvi størri mun, nýta fossaverk, er tað ikki ókent, at streymurin er skamtaður, soleiðis, at nýtararnir ikki sleppa at brúka so nóg, teim lystir. Í Troms er tað ikki ókent, at skamtan verður sett í verk, men í ár verður latið betri at, so teir rokna við at sleppa undan skamtan í vetur; men tað er so fyrstu ferð í mong ár at nýtararnir kunnu brúka streym, so nóg sum teir vilja.

Stríð um jørð

Belgia og Háland hava nú sent klagumál um ognarrættin til nakrar jarðarteigir til altjóða-dómstólin í Haag.

Stríðið tók seg upp í 1953: Ein belgiskur kariatúrhandlari úr Weelden í Belgíu keypti nakrar jarðardeildir á einum øki, sum hann sjálvur helt lá tætt við hálendska markið. Men tá kariatúrhandlarin fór at krevja uppsitaraskatt eftir belgiskari talvu, mótmæltu uppsitararnir og klagðu til myndugleikarnar. Belgiska uppsitaragjaldið er nevniliga munandi hægri enn í Hálandi, og íbúgvararnir á hesum øki hava higartil goldið skatt til Hálands og siga seg vera hálendarar.

Belgia heldur harafturimóti við kariatúrhandlaranum og sigur lendið vera belgiskt øki.

Alt sum vanligt í Berlin

Tað er nú aftur alt sum vanligt við markið millum Eystur- og Vesturberlin.

Í seinastuni hava sovjetskir hermenn hildið vakt við markið, so flóttarfólk ikki kundu koma yvirum, men nú eru teir horvnir. Men í gjár séust tó vaktarbólkar, sum undirsøktu akfør, ið komu bítar vegir. Eisini vóru vaktarbólkar á jarnbreytarstöðum í fyriranáttina og vertshús og kaffistovur vórðu gjølla kannaðar av teim.

Russisk flóttarfólk í Eysturberlin vilja vera við, at 9 Sovjet-hermenn, herav 4 officerar fyrri 4 døgum síðani flýddu til Vesturberlin. Amerikumen vilja tó einki siga um hetta. Men bretar siga, at ein sovjetskur sersjantur er komin til bretska partin av Berlin.

Verkfall á Malta

Nú hava arbeiðsmannafelagini á Malta biðið skipasmiðjuarbeiðararnar um at leggja niður alt arbeiði, sum mótmæli móti, at 30 arbeiðarar í gjár vóru uppsagdir. Aftrat kemur, at talan hevur verið um at uppsiga einar 100 arbeiðarar um nakrar vikur.

Forsetismálaráðharrin á Malta hevur hótt við at slita alt samband við Ongland, um Ongland ikki tryggjar hesum arbeiðarum arbeiði á marinaskipasmiðjunum á Malta. Hann hevur í skrivi til koloniministarinn í Bretlandi skotið upp, at eingin av portunum ger nakað við málið fyrr enn atlanir eru gjørdar um framtíðina hjá Malta.